

Strategisch Plan

VLIZ (vzw)
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE
Oostende - Belgium

vzw Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO)

Oostende, 7 september 2004

Dr. Harry Webers

AGENDA

Policy Research Corporation

- Consultant met een typische aanpak
- Adviseur aanmelding SDVO bij EC

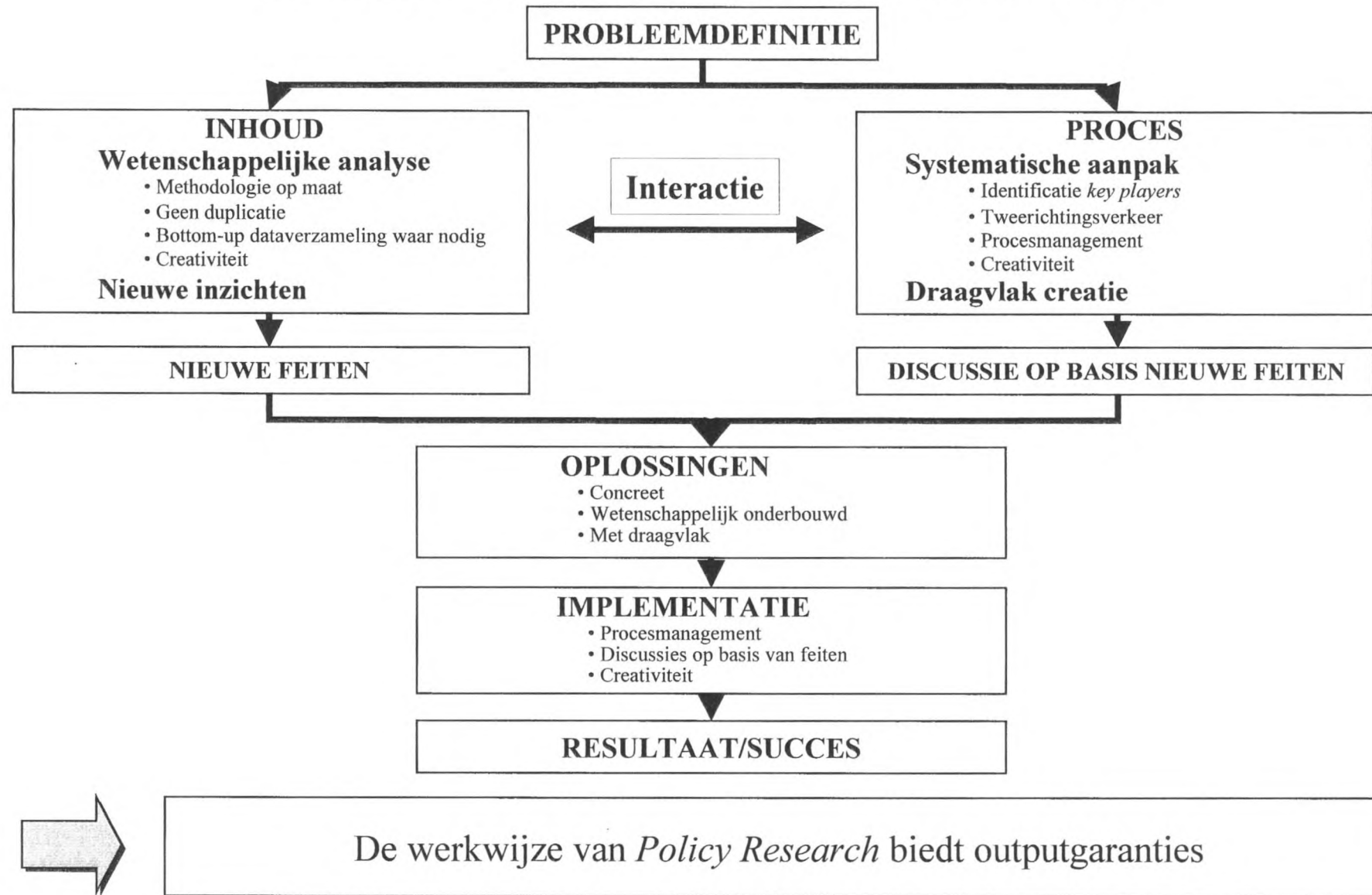
Sterkte-zwakte analyse Belgische visserij

De bijdrage van SDVO aan een duurzame Belgische visserijsector

- Missie
- Strategie
- Concrete acties

SDVO in dienst van de sector

DE TYPISCHE *POLICY RESEARCH* AANPAK COMBINEERT INHOUD EN PROCESDESKUNDIGHEID

ONDERSTEUNING VAN *POLICY RESEARCH* EN *LINKLATORS* BIJ AANMELDING SDVO BIJ EUROPESE COMMISSIE

Oprichting SDVO

- Vereniging zonder winstoogmerk
- Inspanningen gericht op gehele visserijsector
- Doelstellingen SDVO zijn overeenkomstig
 - Doelstellingen uit Gemeenschappelijk Visserij Beleid
 - Richtsnoeren van de Commissie voor onderzoek van steunmaatregelen van lidstaten in visserij- en aquacultuursector
- SDVO ontvangt middelen afkomstig uit nieuwe reglementering inzake bedrijfsvoorheffing
- SDVO legt verantwoording af voor aangewende middelen: in eerste instantie aan *Zeevissersfonds* en Tripartiete Technische Werkgroep Visserij en uiteindelijk ook tegenover Europese Commissie

Kaderaanmelding conform art. 88.3 van EG-verdrag
door Vlaams Minister van Werkgelegenheid en Toerisme

Kaderaanmelding biedt maximale werkingsruimte binnen richtsnoeren van EC;
SDVO kan enkel binnen dit kader ondersteuning bieden aan de visserijcluster

AGENDA

Policy Research Corporation

- Consultant met een typische aanpak
- Adviseur aanmelding SDVO bij EC

Sterkte-zwakte analyse Belgische visserij

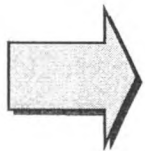
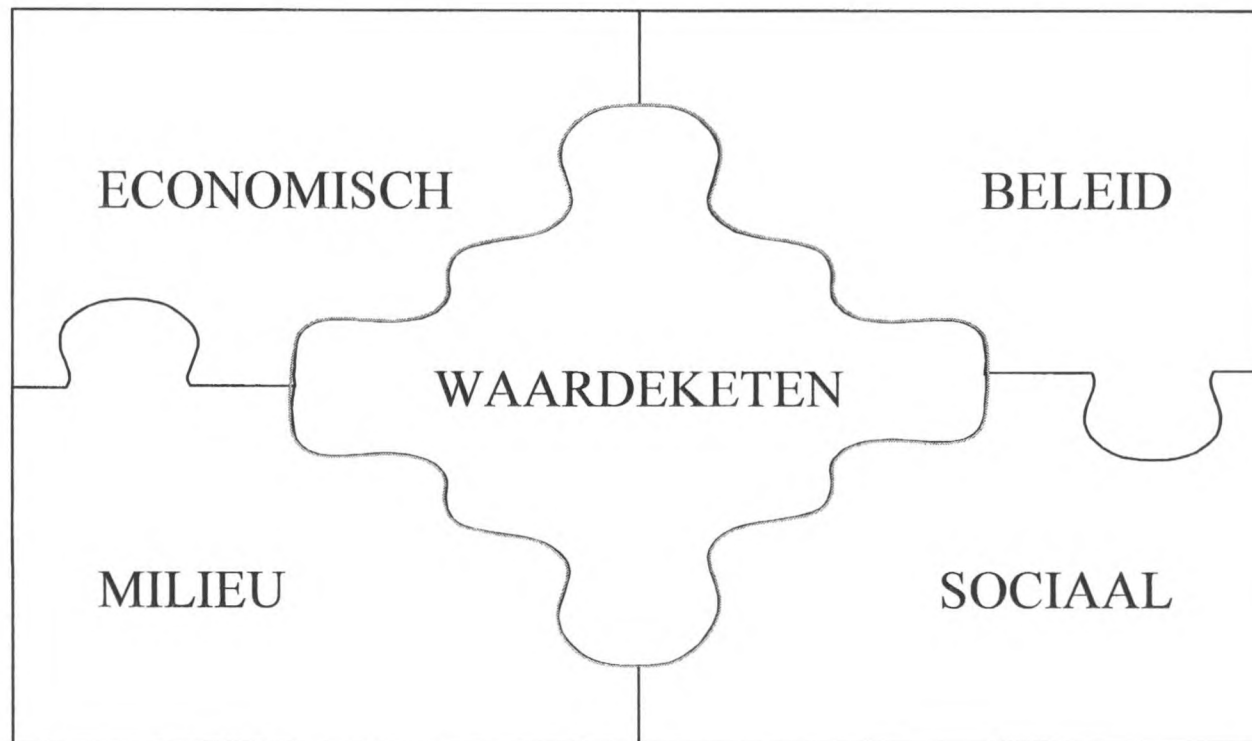
De bijdrage van SDVO aan een duurzame Belgische visserijsector

- Missie
- Strategie
- Concrete acties

SDVO in dienst van de sector

ANALYSEKADER BELGISCHE VISSERIJ

Inzichten vanuit vier deelperspectieven

Sterkte-zwakte analyse van Belgische visserij vanuit vier deelperspectieven

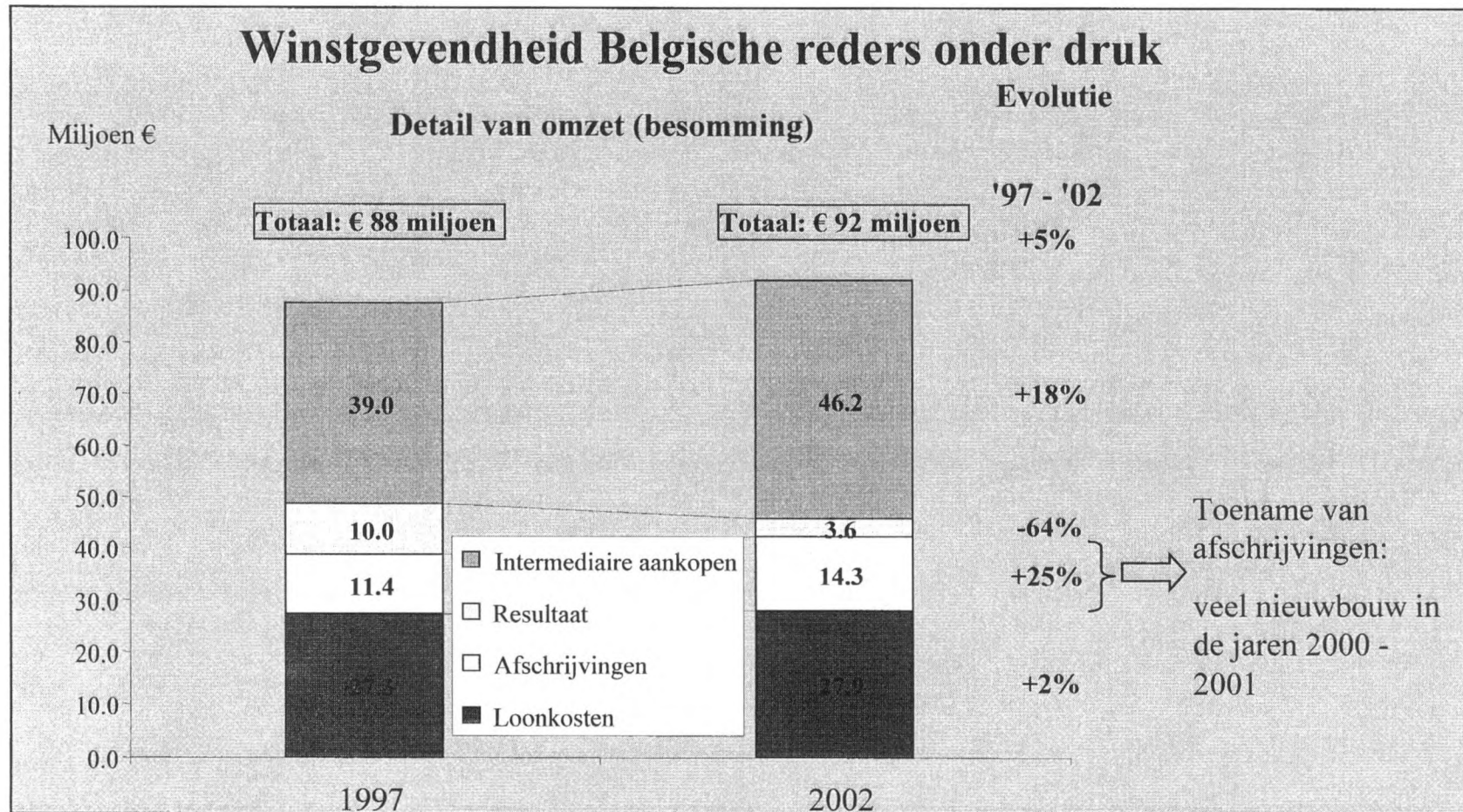
STERKTE-ZWAKTE ANALYSE BELGISCHE VISSERIJSECTOR

	Economisch perspectief	Beleidsperspectief	Sociaal perspectief	Ecologisch perspectief
<i>Zwakke punten</i>	<i>Dalende quota en beperking aantal zeedagen/visserij-inspanning</i> <i>Onzekerheid en grote impact evolutie brandstofprijzen</i> <i>Dalende rendabiliteit</i> <i>Beperkte impact van reders op verkoopkanaal</i>	<i>Weinig impact op Europese beleid (ook beperkte Belgische lobby)</i> <i>Complexe reglementering (onzekerheid)</i> <i>Sector niet gewoon krachten te bundelen en gezamenlijk politiek aandacht te vragen</i>	<i>Eigenaar-schipper: bedrijfsresultaten wegen op privé-situatie</i> <i>Problemen met vergoedingen/pensioenen, ziekte</i> <i>Onvoldoende instroom</i>	<i>Rush for fish</i> <i>Discards</i> <i>Testcases met IQ leiden tot spaargedrag</i> <i>Dagplafonds houden onvoldoende rekening met verschillende periodes (paai)</i>
<i>Sterke punten</i>	Toegenomen capaciteit en efficiëntie vissersvaartuigen Goede uitrusting en infrastructuur vissershavens Goede ligging visveilingen Toename visconsumptie	Testcases voor alternatief quotabeheersysteem	Vernieuwd sociaal statuut Extra middelen in Zeevisserfonds	Verdere exploratie m.b.t. selectieve vistechnieken Project innovatiecentrum ecologische visserij

Visserij kent onzekerheden die een lange termijn duurzaam perspectief bemoeilijken; voor overheid en sector ligt hier een gezamenlijke uitdaging

STERKTE-ZWAKTE ANALYSE BELGISCHE VISSERIJSECTOR

Bron: Policy Research op basis van data van 'Economic Performance of Selected European Fishing Fleets, annual report 2003'; Uitkomsten van de Belgische Zeevisserij 1998 - 2002 (Dienst Zeevisserij) en bottom-up data van boekhoudkantoor Morbee-Ballegeer

Winstgevendheid Belgische reders staat onder druk door veel sterkere stijging kostenniveau dan toename omzet (cf. recente evolutie brandstofprijzen)

STERKTE-ZWAKTE ANALYSE BELGISCHE VISSERIJSECTOR

Europees gemeenschappelijk visserijbeleid

Visserijbeleid in België

VLOOTBELEID

Instrument: Meerjarige Oriëntatie Programma's
→ De nationale vloot moet voldoen aan referentieniveaus voor tonnage en vermogen opgelegd door Europa

Aandachtspunten Belgisch vlootbeleid i.v.m.:

- Overschrijding referentieniveau (hangende licenties)
- Druk vanuit Europa om officiële en werkelijke vermogen in overeenstemming te brengen

Wederzijdse beïnvloeding van quota- en vlootbeleid

QUOTABELEID

Instrument: Meerjarige Oriëntatie Programma's
De visserijactiviteiten per vissoort en –gebied worden geregeld door TAC's en quota op jaarbasis toe te kennen aan elke EU-kuststaat

Instrument: Visvergunningen als visserij-managementsysteem voor beheer van nationale quota en quotaruil met andere lidstaten
→ Het betreft niet zozeer een allocatie van quota, maar *collectief beheer*

Nieuw instrument: Visserij-inspanning

Total Allowable
Catch (TAC)

→
Toegewezen
quota per EU-
lidstaat

→
Quotaruil

Effectieve
quota per EU-
lidstaat

Belgisch visserijbeleid wordt in sterke mate gestuurd door Europese regelgeving, in het bijzonder m.b.t. vloot (referentieniveaus) en quota (TAC's)

STERKTE-ZWAKTE ANALYSE BELGISCHE VISSERIJSECTOR

Wet van 5 juni 1928

Algemene verouderde wet die arbeidsovereenkomsten aan boord van schepen regelt

- Onaantrekkelijk sociaal statuut
- Onvoldoende instroom

Aanpassingen sociaal statuut zeevisser

Wet van 3 mei 2003

Extra middelen voor zeevisserfonds

Verhouding tussen reder, schipper en visser wordt helder vastgelegd (contract per zeereis)
Modernisering aanmonstering (virtueel i.p.v. fysiek)
Geneeskundige verzorging
Verplaatsingskosten
Loonwaarborg
Beroep toegankelijk vanaf 15 jaar

Wachtlijst > 55 jaar (verminderde arbeidsgeschiktheid)
Bestaanszekerheid
Vorming
2e pensioenpijler (WAP)
Hospitalisatie

Aangepast sociaal statuut geeft belangrijke basis voor
continuïteit van visserijsector

STERKTE-ZWAKTE ANALYSE BELGISCHE VISSERIJSECTOR

Ruimte om te vissen wordt steeds kleiner

- EV regelgeving via aantal *zeedagen* en *visserij-inspanning* (“kW zeedagen”)
- Uitbreiding gequoteerde vissoorten en nieuwe visherstelplannen (schol, tong)
- Andere activiteiten in Noordzee vereisen groter ruimtebeslag
 - Zandwinning
 - Windmolens
 - Toerisme

Geen ‘open’ dialoog tussen visserijsector en biologen

- Metingen van biologen voor sector vaak onvoldoende transparant en herkenbaar
- ‘Wetenschappelijk’ blijft monitoring van visbestanden moeilijk
- Verschil in visie over ‘verantwoord vissen’ uitgaande van TAC
- ‘Precautionary approach’ zet de rendabiliteit onder druk

Ruimte om te vissen bepaalt werkkader voor visserij; economische uitvoerbaarheid en sociale leefbaarheid verdient aandacht in beleidsbepaling

UITDAGINGEN VOOR BELGISCHE VISSERIJSECTOR

Het realiseren van een duurzame Belgische visserij vraagt opbouwende dialoog en het balanceren van de verschillende belangen

AGENDA

Policy Research Corporation

- Consultant met een typische aanpak
- Adviseur aanmelding SDVO bij EC

Sterkte-zwakte analyse Belgische visserij

De bijdrage van SDVO aan een duurzame Belgische visserijsector

- Missie
- Strategie
- Concrete acties

SDVO in dienst van de sector

MISSIE VAN SDVO

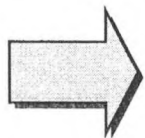
Via projecten en belangenbehartiging ondersteunen van de Belgische zeevisserijcluster en zo mee de voorwaarden scheppen om een rationele en verantwoorde exploitatie van de visbestanden op duurzame basis te waarborgen

SDVO richt zich daarbij op:

- Verantwoorde en duurzame visserij- en aquacultuuractiviteiten, bijdragend tot gezonde mariene ecosystemen
- Een socio-economische en concurrerende visserij- en aquacultuursector, in het belang van de consument
- Een eerlijke levensstandaard voor wie van de visserij afhankelijk is

SDVO werkt onder de beginselen van deugdelijk bestuur: openheid en transparantie, medezeggenschap betrokken partijen, rekenschap en verantwoording, effectiviteit van acties en coherentie met het gevoerde beleid op alle relevante terreinen

SDVO zoekt aansluiting bij het maritiem onderwijs, het Departement voor Zeevisserij, het Vlaams Instituut voor de Zee, de Provincie West-Vlaanderen, evenals andere actoren van de Belgische visserijsector

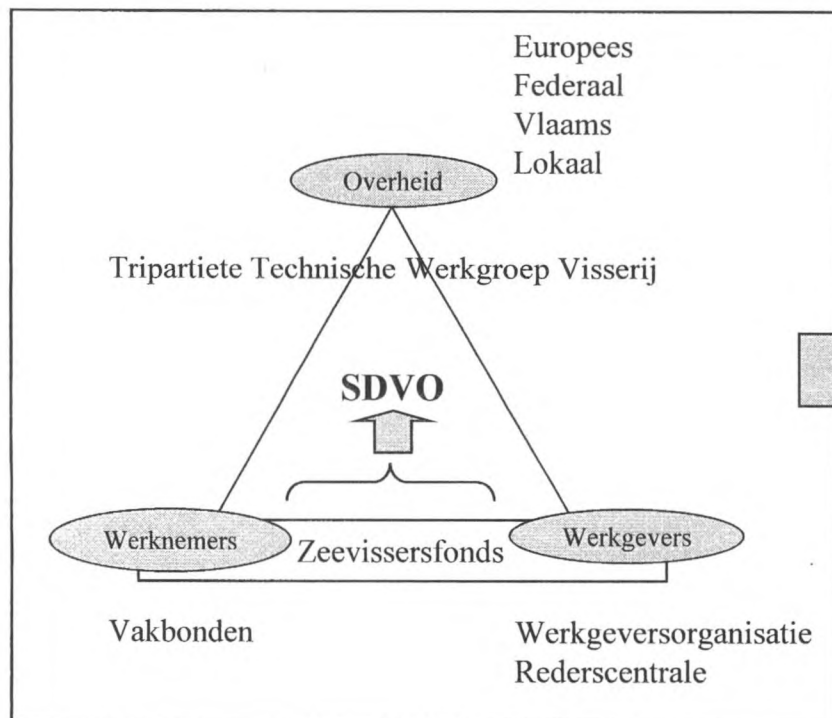

SDVO wil bijdragen tot een duurzame Belgische visserij waarbij economische, ecologische, sociale en beleidsperspectieven in evenwicht staan tot elkaar

STRATEGIE SDVO

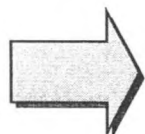
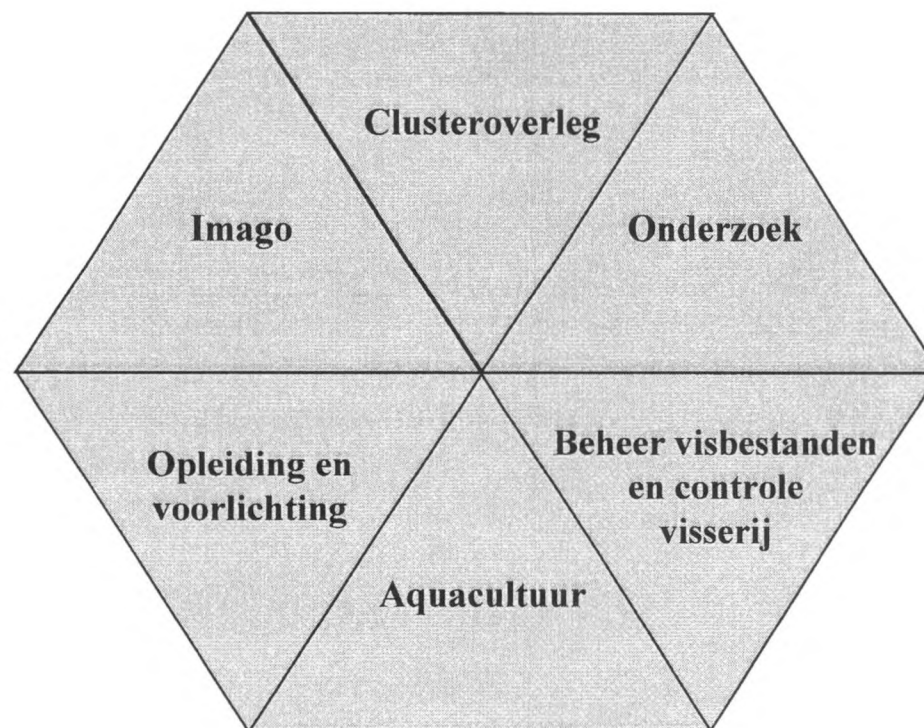
Positionering en doelstellingen SDVO

Positionering

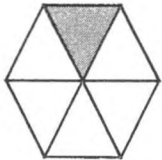

Doelstellingen

Als vastgelegd in statuten van SDVO

SDVO wenst zich te profileren als schakel tussen overheid, werkgevers en werknemers in aanvulling op bestaande organisaties

CLUSTEROVERLEG

Doelstellingen

Overleg met alle betrokkenen

- Opstarten clusteroverleg (key players uit sector en overheid: 'core group')
 - Discussie o.b.v. feiten
 - Heldere agenda
 - Controle op voortgang
 - Sneller zichtbare resultaten
- Overnemen data taken van FOD

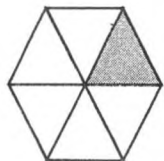
Totstandkoming van gezamenlijke visie m.b.t. 'duurzame visserij' waar alle betrokkenen zich in kunnen vinden

Inventarisatie en optimalisatie van de toegankelijkheid van alle beschikbare en relevante kennis over de visserijsector en gerelateerde sectoren: kennisverspreiding

Participeren in Europese netwerken/RAC/regionale overlegstructuren in andere lidstaten

SDVO profileert zich als gesprekspartner voor sector en overheid voor alle projecten m.b.t. realiseren van een duurzame Belgische visserij

ONDERZOEK, BEGELEIDING EN IMPLEMENTATIE

Doelstellingen

Inventarisatie bestaande kennis

Economische aspecten

- Marktopportunities voor kwaliteit/verse vis
- Monitoren economische betekenis en structuur
- Toepassingsmogelijkheden ICT doorheen waardeketen

Sociaal economische aspecten

- Analyse arbeidsmarkt

Milieu aspecten

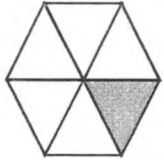
- Inventarisatie van bestaande en ontwikkeling van nieuwe systemen m.b.t. visproducten, visvangst en visbehandeling
- Rationeler energieverbruik
- Milieuvriendelijke vistechnieken

Sociale aspecten

- Verbetering veiligheid aan boord

SDVO initieert en financiert projecten (gericht op implementatie)
met het oog op versterking huidige visserijsector op
economisch, ecologisch, sociaal en administratief vlak

BEHEER VISBESTANDEN EN CONTROLE VISSERIJ

Doelstellingen

Realiseren van een duurzaam quotabeheersysteem

- Nagaan praktische implicaties quotabeleid
- Ondersteuning proefprojecten alternatief quotabeheersysteem

Vertegenwoordiging in regionale adviesraden (RAC's)

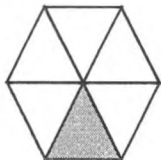
Monitoren van kwantiteit en kwaliteit van visbestanden

Ontwikkeling pro-actief controlesysteem

Ondersteuning project 'Ecologische visserij' van Departement Zeevisserij

SDVO tracht als gesprekspartner voor biologen, overheid en sector samenwerking tussen de partijen te bevorderen

AQUACULTUUR

Doelstellingen

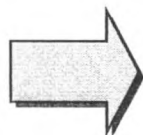
Nagaan mogelijkheden aquacultuur in functie van *restocking*

Ondersteunen van project schelpdieren bij windmolens

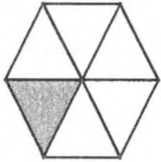
- Medefinanciering
- Opvolging voortgang
- Ondersteuning bij communicatie en kennisdiffusie resultaten

Initiëren en ontwikkelen van normen voor biologische aquacultuur

Integrale aanpak in proefprojecten aquacultuur (aandacht voor waterverontreiniging)

Aquacultuur biedt op lange termijn belangrijke aanvoorzekerheid van vis:
mogelijkheden ter stimulering dienen te worden onderzocht

OPLEIDING EN VOORLICHTING

Doelstellingen

Creëren bewustzijn van belang duurzame visserij binnen sectoren

Invullen loketfunctie

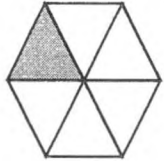
Uitwerken en implementeren van label 'duurzaam vissen' voor sector

Organiseren en financieren van praktijkgerichte opleidingen

- Inlichten van visser en reder over rechten en plichten
- Inlichten van alle betrokkenen over het Europees GVB
- Uitwerken lesmateriaal

SDVO zoekt profilering als koepelorganisatie voor 'duurzame' visserij

VERSTERKEN IMAGO VISSERIJCLUSTER

Doelstellingen

Toekomstperspectief (continuïteit) bieden

Ondersteunen startende/jonge ondernemers

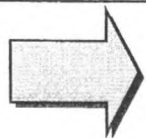
Ondersteunen van verkoopacties gericht op valoriseren van (verse) vis

- Stimuleren aanvoer kwaliteitsvis
- Verhogen grip van reders op afzetkanaal verse vis

Vergroten van publieke aandacht voor de duurzame werking van de Belgische visserij

- Communicatiestrategie uitwerken
- Opzetten eigen webportal
- Lanceren nieuwsbrief
- Communicatie rond voorbeeldprojecten/label
- Aankoop promotiemateriaal
- Voorstelling op beurzen

Nagaan mogelijkheden ter versterking koppeling visserij en recreatie
(vb. regionale visdagen)

SDVO als aanspreekpunt voor media: visserijsector in
juist daglicht laten stellen

AGENDA

Policy Research Corporation

- Consultant met een typische aanpak
- Adviseur aanmelding SDVO bij EC

Sterkte-zwakte analyse Belgische visserij

De bijdrage van SDVO aan een duurzame Belgische visserijsector

- Missie
- Strategie
- *Concrete acties*

SDVO in dienst van de sector

CONCRETE ACTIES: HET UITWERKEN VAN OPLOSSINGEN

Aanpakken verzekeringsproblematiek

Aanpakken gasolieproblematiek

- Korte termijn: Gebundeld aankopen van gasolie
- (Middel)lange termijn: Rationeel energieverbruik

Discussie over alternatief quotabeheersysteem vormgeven (clusteroverleg)

Aantal andere acties

- Ondersteuning m.b.t. sociale luik
- Benutten marktopportunities
 - Verse vismarkten promoten
 - Lokale distributie van producten van eigen bodem

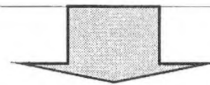

SDVO zoekt concrete initiatieven om sector duurzaam te versterken

AANPAKKEN VERZEKERINGSPROBLEMATIEK

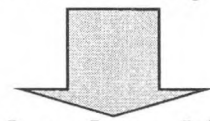
Verzekeringskost (nu 4% van omzet) is de laatste jaren voortdurend gestegen

- Slechte schadestatistieken (ongevallen, misbruik)
- Stijging premies ondanks vermindering aantal visdagen → stijging kost per visdag
- Betaling premies (per kwartaal) niet afgestemd op de cash flow van de reders → grote druk op liquiditeit in kwartaal waarin weinig wordt gevist (met weinig inkomsten)

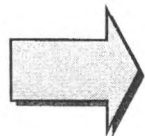
De reders hebben een zwakke onderhandelingspositie t.o.v. verzekeringsmaatschappijen

- Reders onderhandelen individueel hun premie → verzekeringen kunnen quasi eenzijdig tariefverhogingen toepassen
- Reders gebruiken dezelfde lokale makelaar
- Meeste reders zijn op Belgische markt verzekerd bij dezelfde (enige) hoofdverzekeraar

Samenwerken en uitspelen concurrentiekrachten biedt goede besparingsperspectieven

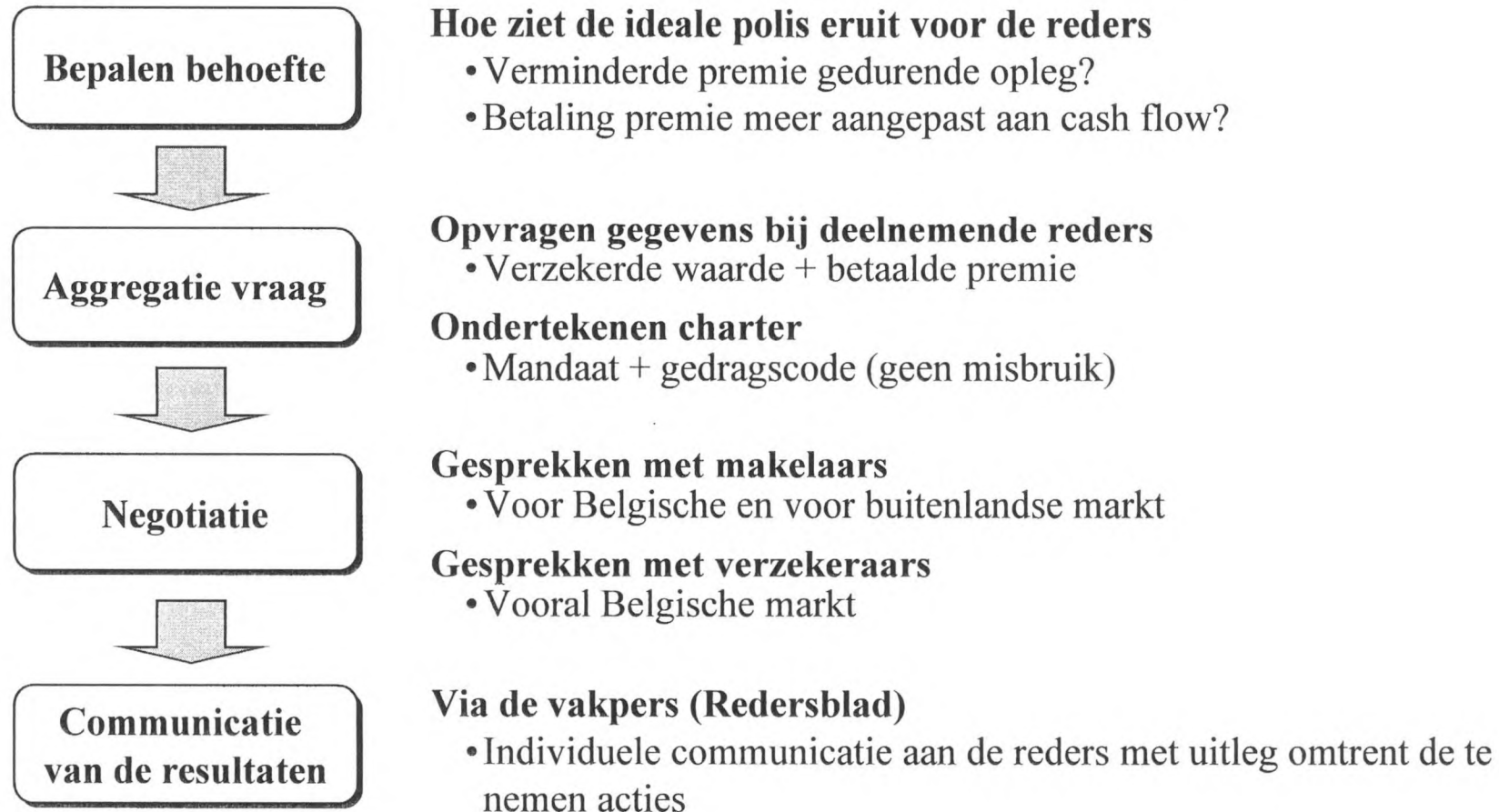
- Sterkere onderhandelingspositie reders door samenvoegen van de vraag
- Meerdere makelaars bij negotiatie betrekken, verhoogt druk op makelaars en verzekeraars
- Markt verkennen: andere potentiële verzekeringsmaatschappijen identificeren

SDVO kan de samenwerking van de reders vormgeven en met één visie naar de verzekeringsmaatschappij stappen

AANPAKKEN VERZEKERINGSPROBLEMATIEK

Gestructureerde aanpak van het dossier is cruciaal

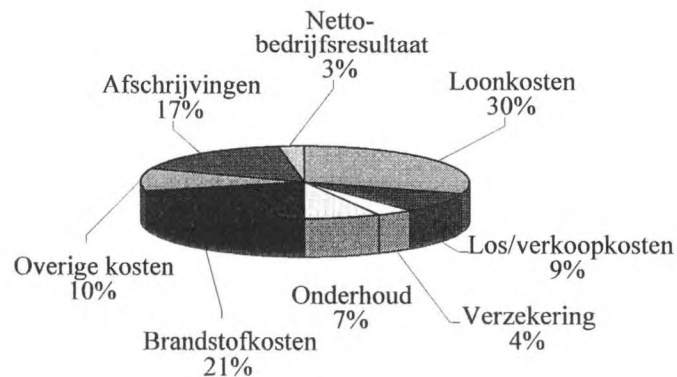

AANPAKKEN GASOLIEPROBLEMATIEK

Door verder samen te werken en van nieuwe technologie* gebruik te maken kunnen de reders hun kosten verlagen

Verzekeringskosten bedragen gemiddeld circa 4 % van de omzet

O.b.v. verdeling omzet 2002

Bron: Policy Research Corporation

Raamcontract voor de aankoop van gasolie

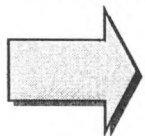
Brandstofkosten bedragen circa 30% van de totale uitbatingskosten

- Schepen bunkeren vooral in de haven waar wordt gelost

Door vraag te aggregeren en raamcontract af te sluiten kunnen naar verwachting betere voorwaarden voor de reders bedongen worden

- Dagprijs – vaste korting
- Verschilt van 'hedging' waar gespeculeerd wordt op prijsontwikkelingen
- Afhankelijk van de marktsituatie en onderhandelingskracht reders

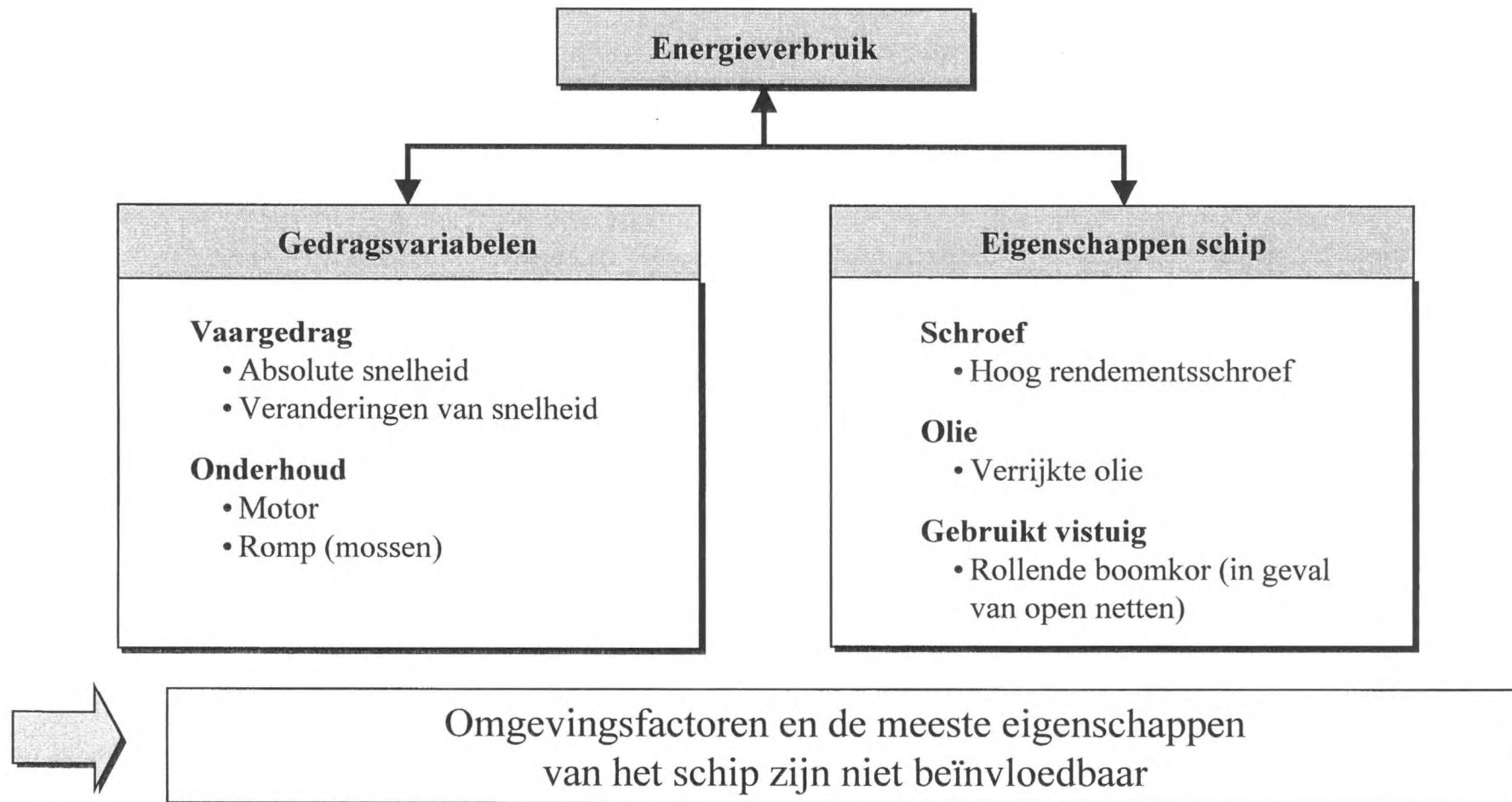
* Internetveiling met vooraf bepaalde aankoopspecificaties

Goede dossiervoorbereiding en een gestructureerde projectmatige aanpak zijn noodzakelijk om snel duurzame besparingen te realiseren

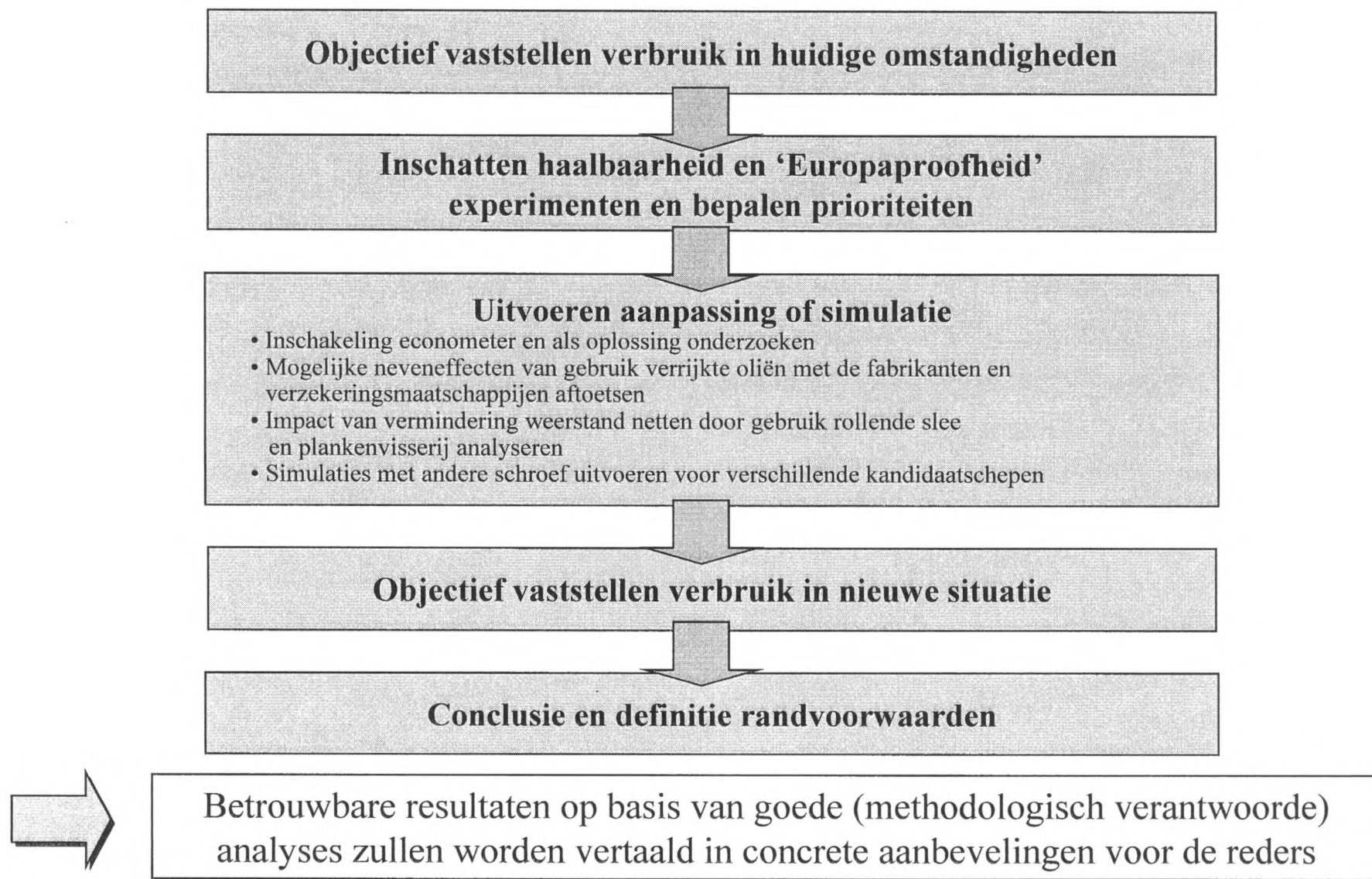
GASOLIE: RATIONEEL ENERGIEVERBRUIK

Verschillende variabelen bepalen het energieverbruik van een schip; slechts beperkt aantal van deze variabelen zijn door de reder beïnvloedbaar

GASOLIE: RATIONEEL ENERGIEVERBRUIK

Gerichte praktische experimenten bij enkele geselecteerde of geïnteresseerde testschepen

DISCUSSIE OVER ALTERNATIEF QUOTABEHEERSYSTEEM VORMGEVEN

Vloot	Quota
Via sloopregeling kan overschrijding referentieniveau Belgische vloot worden opgelost, waardoor terug FIOV/FIVA steun kan worden gebruikt Op <i>middellange termijn</i> aandacht voor impact activering hangende licenties Wel bijkomende druk te verwachten vanuit: • Scherpere EC aandacht voor werkelijke motorvermogen • Vanuit quota-ontwikkelingen	Gequoteerde soorten / gebieden Europees politiek bepaald Niet gequoteerde soorten / gebieden in toenemende mate onder druk door verschuiving vaargedrag visserij Toewijzing van rechten binnen lidstaat verschilt tussen landen • Toetsing Belgisch quotasysteem • Internationale benchmark Wijze van allocatie bepaalt mede het vangst / visgedrag van vissers

Quota bepalen hoeveel er gevist mag worden;
nationaal beheersysteem geeft aan hoe gevist moet worden

ANDERE ACTIES

Sociale acties	Marktopportunities verse vis
Repatriëringsverzekering Gemeenschappelijke organisatie woon-werkverkeer	Verse vismarkten promoten: historische vismarkt te Brugge nieuw leven inblazen, eventueel in combinatie met een garnaalmarkt Onderzoek van structuur, organisatie en logistiek van <i>Local Food Movement</i> als mogelijk instrument voor de lokale distributie van producten van eigen bodem

SDVO werkt hard aan de invulling van deze en andere initiatieven die voor de visserijsector als geheel van betekenis zijn

AGENDA

Policy Research Corporation

- Consultant met een typische aanpak
- Adviseur aanmelding SDVO bij EC

Sterkte-zwakte analyse Belgische visserij

De bijdrage van SDVO aan een duurzame Belgische visserijsector

- Missie
- Strategie
- Concrete acties

SDVO in dienst van de sector

SDVO IN DIENST VAN DE SECTOR

Loketfunctie

- Ideeën vanuit de sector toetsen en handen en voeten trachten te geven (vb. verzekeringsdossier)
- Discussie mogelijk maken en komen tot een krachtige sectorstem

Maandelijks meetings omtrent activiteiten SDVO

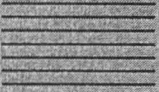
- Organiseren informatiesessies omtrent actuele thema's:
 - September: voorstelling strategisch plan
 - Oktober: beheersing van afvalstromen in de visserij
 - November: structuurfondsen (financiële middelen)
 - December: informatie omtrent elektronische maaswijdtemeter
- Communicatie omtrent resultaten van onderzoeken en proefprojecten

Meetings omtrent werking SDVO

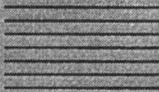
- Periodieke evaluatie biedt opportuniteit tot bijstellen strategische doelstellingen + communicatie over eventuele bijsturing
- Opstellen en bespreken activiteitenverslag
- Ex-ante en ex-post evaluatie aangewende middelen

SDVO staat steeds binnen de grenzen van haar statutaire opdracht open voor suggesties en voorstellen vanuit de sector

Policy Research Corporation

CONCRETE OPLOSSINGEN GEBASEERD OP WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Strategisch Plan

vzw Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO)

Oostende, 7 september 2004

Dr. Harry Webers